

[Thisted Knudsen.]

er ikke i Stand til at skaffe nogen til Erstatning. Hertil kommer yderligere, at det nu ogsaa er blevet Skik i betydeligt Omfang at forlade sin Plads i Utide. Det vil mange Sagførere, ikke mindst i Provinsen, kunne tale med om. Alene i min Forretning har jeg mindst eet Tilfælde om Ugen, hvor Husbonden meddeler, at en Medhjælper, han har fæstet — det kan være Mand eller Kvinde —, har forladt Pladsen uden lovlig Grund.

En saadan Udvikling er efter min Opfattelse af foruroligende Karakter, og hvis man vilde foretage en dybtgaaende Undersøgelse af dette Forhold, vilde der ganske sikkert komme forbavsende Tal frem. Det er ikke et Forhold af ny Dato, det har udviklet sig under Besættelsen og er senere efter Besættelsen forstærket. Det synes imidlertid, som om Offentligheden endnu ikke har forstaaet, hvor alvorlig hele denne Udvikling er.

Man hører ofte den Anskuelse, at Medhjælperloven indeholder tilstrækkelige Bestemmelser til at ramme de Medhjælpere, der forlader eller ikke kommer i deres Pladser. Det er vel rigtigt, at Loven indeholder betydelige Erstatningsregler, men selv om man opnaar Dom over de paagældende, vil en saadan Dom dog ikke føre til nogen Erstatning, fordi de som Regel intet ejer. Derfor sker der i langt de fleste Tilfælde dette, at Sagføreren tilraader de enkelte, der henvender sig til ham, at undlade en Retssag, fordi en saadan kun medfører yderligere Omkostninger, Udgifter og Besvær, og saa glider disse Tilfælde ind i Ubemærketheden, og man faar ikke det Grundlag for at bedømme Forholdet, som man i Virkeligheden skulde have. Forholdet er derfor i Dag stort set dette, at en Medhjælper uden økonomisk Risiko kan bryde sit givne Ord og undlade at indfinde sig i Tjenesten og kan forlade den uden lovlig Grund. For Husbonden er Forholdet ganske anderledes. Hvis han ikke holder sit Ord over for Medhjælperen, bliver han i de allerfleste Tilfælde, i hvert Tilfælde naar han har forbrudt sig, tilpligtet at udrede en betydelig Erstatning.

Det forekommer mig, at dette Forhold bør nærmere undersøges, man maa se at finde frem til en Løsning, saaledes at de unge i højere Grad, end Tilfældet er, holder det givne Ord til deres Husbond. Man kunde f. Eks. overveje den Løsning, at de Domme, der blev afsagt over Medhjælpere, der ulovligt udeblev eller ulovligt bortgik, kunde effektueres i den Løn, de paagældende

tjente i Fremtiden. Dette vilde i Praktis sige, at naar Dommeren har bestemt, at en saadan Dom skulde kunne effektueres i fremtidige Løntilgodehavender, kunde den anmeldes for den nye Husbond eller den nye Arbejdsgiver, der saa fik Pligt til at tilbageholde en vis Del af Beløbet, alt i Forhold til, hvor meget Medhjælperen tjente. Efter min Opfattelse vil der ikke være noget at risikere ved at gennemføre en saadan Ordning, da det maa være Domstolene, der til syvende og sidst maa afgøre, i hvilken Udstrækning Anmeldelsesret i fremtidige Løntilgodehavender kan opnaas, og i hvor stort Omfang en saadan Anmeldelse kan finde Sted. Jeg ved vel, at Landbruget har megen ung og dygtig Arbejdskraft, og at det er kun en ringe Del af Arbejdskraften, der opfører sig saadan, men jeg tror, at netop den dygtige og pligtopfyldende Del af denne Arbejdskraft er interesseret i, at der tilvejebringes tidssvarende og forsvarlige Forhold paa dette Omraade. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til den højtærede Socialminister at have sin Opmærksomhed henledt paa denne Udvikling for eventuelt at finde en Vej frem.

Der er et andet Forhold i Forbindelse med Landbrugets Beskæftigelsesmuligheder, og det er Spørgsmaalet om de saakaldte Tjenesteboliger eller Arbejdshuse, der i mange Tilfælde hører til de danske Gaarde. I 30erne var det meget vanskeligt at faa gift Arbejdskraft, og Følgen var, at Landbruget i større Udstrækning end normalt beskæftigede ugift Arbejdskraft. Derved kom Tjenestehusene, der var bygget med det Formaal at sikre Arbejdskraft til den paagældende Ejendom, til at staa tomme. De blev derefter udlejet til Folk, der ikke havde Beskæftigelse paa Gaarden. Dengang disse Lejemaal blev indgaaet, hindrede Huslejelovgivningen ikke den paagældende Ejer i at sige en saadan Lejer op, det vil sige, han regnede ganske sikkert med, at hvis han igen fik Brug for Tjenestehuset, kunde han opsigte den paagældende Lejer og faa den Mand ind deri, som skulde have Beskæftigelse paa Gaarden. Udviklingen inden for Huslejelovgivningen har imidlertid ført med sig, at saadanne Opsigelser ikke kan finde Sted.

Nu er Forholdet som bekendt dette, at det er lettere i Dag at faa gift Arbejdskraft, naar man kan tilbyde Bolig, end det er at faa ugift Arbejdskraft, men saadan som Domspraksis er nu, er det umuligt for Ejeren at opsigte de paagældende Lejere, og det vil igen sige, at han ikke kan sikre sig den fornødne gifte Arbejdskraft til at drive sin